

(Folytatás az 1. oldalról.)

— Azt szeretném, hogy Csongrádon főiskola lenne a szociális munkások képzésére, ha visszaállítanák ebben a városban a bíróságot, az ügyészséget, a közjegyzőt. A Csongrád székhelyű Független Magyar Kereskedelmi és Iparkamara bejegyzésével kapcsolatos következményekről is beszéltem a jelölőgyűléseken, vagy arról, hogy miképpen fogja fölvasárolni a Széchenyi István Import—Export Kft. a primórárut, a szabadföldi zöldeket. A választási körzetem most háromszor akkora, mint az előző ciklusban. Azon nem szeretnék változtatni, hogy a választópolgárok ügyes-bajos dolgaiban személyesen is tudjak segíteni. Képviselőként legfontosabb feladatomnak azt tartom, hogy az ország egészségügyi ellátását sokkal jobban tegyük, hogy a hazai tudomány megkapja a kibontakozás lehetőségét. Rendkívül fontosnak tekintem, hogy a Társadalombiztosítási Alap élén létrejöjjön egy széles körű, tényleges társadalmi önkormányzat, amely biztosítani képes, hogy ennek az Alapnak minden fillére a nyugdíjak stabilizására használódjon föl.

— A hivatalos jelöltekkel szemben választották meg 1985-ben képviselőnek. Mennyiben más most a helyzet?

— Azok, akik elleneztek képviselőiséget, most ugyanolyan pozícióból tudják akadályozni munkámat, megválasztásomat. A pártok viszont a sajátos hatalomátvitel érdekében dolgoznak. Sokkal tisztább, szabadabb választási légkört vártam.

— A választási légkört befolyásolja a képviselőjelöltekre érő (jogos és jogtalan) támadások. Önt most körzte választási bizottságának elnöke vádolta „... dr. Eke Károly magatartásával nem tette lehetővé a bizottság számára azt, hogy az ajánlasi szelvényekkel kapcsolatban a törvényben előírt kötelezettségét maradéktalanul teljesítse...”

— A számszerű jelölécédulákat a választási bizottság rendelkezésére bocsátottam. Ellenben különleges kötelezettségemnek tekintetem a hozzám bizalommal fordulók

adatainak védelmét. Ezért a számomra legbiztonságosabbnak vélt helyen, a fegyveres őrrel védett Magyar Rádió székházában, ott is egy páncélszekrényben, lepecsételt csomagban őriztem 6608 kopogtatócédulát. Ezt nyilvánosságra hoztam. A választási bizottság eljárását törvénytelennek tartom: a jelöltek által leadott kopogtatócédulákat a választási bizottság elnöke kivitte a városi tanácsházáról, és az általa vezetett üzemben, sokak szemeláttára, két párt képviselőjének jelenlétében, a titkosságot nélkülözve égette el. A választói törvény hibájának, s az Országos Választási Bizottság mulasztásának tudom be, hogy mindenre kiterjedően nem szabályozták a jelölécédulák megsemmisítésének módját (sem). A választási bizottság elnökének vádjára az a válaszom, hogy a nálam őrzött ajánlasi cédulákat — a választási kampány finisé miatt március 25-ig Csongrádra szállítani nem állt módomban — március 26-án a titkos iratok és a szigorúan titkos akták megsemmisítésére szolgáló „darálógép” martalékává tettem. Ezt öt tanú igazolja. A megsemmisítési aktusról szóló jegyzőkönyvet március 27-én az Országos, március 28-án a Körzeti Választási Bizottság átvette. Ezért úgy ítélem meg, hogy a választási törvény megsértését jelenti, hogy ezek után a megyei hírlap március 31-i számában a személyem ellen irányuló nyilatkozatot jelentette meg a helyi választási bizottság elnöke. Az említett törvénytörések miatt a helyi választási bizottság elnöke elvesztette bizalmamat. Úgy érzem, teljesen elfogult az én esetemre vonatkozóan, ezért azt tanácsolom neki: mondjon le a bizottság elnöki tisztéről.

— Ön Budapesten él és dolgozik. Maradékaltalanul el tudja látni az itt élők képviselőit?

— Két város és több falu tartozik a választási körzethez. Az a vád nem érhet, hogy a körzet egyik vagy másik településén lakom, mindegyiktől egyenlő távolságra, helyesebben egyenlő „közelségben” élek. Az ország koncentrált felépítéséből viszont következik, hogy

az ügyek jó részét Budapesten lehet elintézni.

— Hogyan értékeli a választási küzdelem első fordulójában elért első helyezést?

— Hálával gondolok azokra, akik rám szavaztak. Én egy pontosan kifejtett programot képviselve felszólalásaimban. Most azt tartom fontosnak, hogy a választás második menetében minél többen éljenek szavazati jogukkal, s abban bízom, sokan csatlakoznak a rám szavazókhoz.

— Ha megválasztják képviselőnek, lemond rádiós munkájáról, s „hivatásos politikus” lesz?

— Nekem az tetszene, ha a továbbiakban is társadalmi munkában lennék képviselő, mert akkor a fizetéssel nem lennék semmilyen irányban elkötelezettek. Ha az új Parlament másképpen dönt, ahhoz alkalmazkodom: a nép, a választóim képviselőjének tudom szentelni magam.

Újszászi Ilona

Tudnivalók — a második forduló előtt

A választás második fordulójában, április 8-án, az állampolgárok csak állandó lakóhelyükön szavazhatnak. Aki március 25. után változtatták meg állandó lakóhelyüket, azok a korábbi lakcím szerint illetékes tanácstól kérhetnek igazolást arról, hogy ott törölték őket a választók névjegyzékéből. Az igazolást a személyi igazolvánnyal együtt április 8-án az új lakóhely szerinti szavazókörben kell a szavazatszámlláló bizottságnak bemutatni. Ideiglenes tartózkodási helyen csak akkor lehet szavazni, ha az ugyanabban a választókerületben van, mint a választópolgár

állandó lakóhelye. Ez első sorban a vidékieket érinti.

Aki március 25. és április 8. között töltik be 18. életévüket, vagy házasságkötés miatt nagykorúvá válnak, már részt vehetnek a második fordulóban. Egyébként valamennyi szavazókörben új névjegyzéket használnak majd, így aki legutóbb igazolással szavazott, annak a választópolgárnak a neve most az állandó lakóhely szerinti szavazókör jegyzékén szerepel.

Az is fontos tudnivaló, hogy április 8-a előtt a választópolgárok nem kapnak kopogtatócédulát, személyi igazolványával mindenki abban a szavazókörben voksolhat, ahol az első fordulóban.

Választási szövetségek

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt Csongrád megyei vezetői március 29-i megbeszélésükön egyeztettek elképzeléseiket arról, hogy a szocdemek melyik jelöltet támogassák az egyes választókerületekben. Ennek megfelelően, a szocdemek kéri a választópolgárokat, hogy mindazok, akik támogatják a nemzetközi szociáldemokrácia eszméit, a második fordulóban szavazzanak Rózsa Editre (SZDSZ, 3. sz. választókerület), dr. Kertész Dezsőre (SZDSZ, 7. sz. vk.), Pintér Istvánra (FKGP, 4. sz. vk.), dr. Szabó Lajosra (FKGP, 6. sz. vk.).

*

A választási bizottság tájékoztatása szerint a Csongrád megyei 6. számú vá-

lasztókerületben (Hódmezővásárhely) Farkas Ferenc, az SZDSZ színeiben indult képviselőjelölt visszalépett. Szavazóit és az SZDSZ szimpatizánsait arra szólítja fel, hogy a körzet kizsádpárti jelöltjét, dr. Szabó Lajost támogassák — tudtuk meg az SZDSZ irodájából.

A Nemzeti Kisgazda- és Polgári Párt Csongrád megyei és Szeged városi szervezete és vezetősége egyöntetű állásfoglalása szerint a 4. számú választókerület független képviselőjelöltjét, dr. Eke Károlyt kívánja támogatni a választások második fordulójában. Felkérték a párt valamennyi tagját arra, hogy szavazatukat Eke Károly független jelölterre adják le.

Eddig COCOM-listán voltak

Nagy László felvétele

Biztonság — profi módra

A sikeres előkészítés után, csakis sikeres lehet a kiállítás, amely tegnap, hétfőn délelőtt nyílt. A Deák Ferenc utcai helyőrségi művelődési otthonban professzionális biztonságtechnikai termékek láthatók. Így betöréscijelő készülékek, vészjelző berendezések, videófigyelő rendszerek, pénzzsalító gépcikk technikái védelmet szolgáló eszközök, személygépkocsikra szerelhető riasztók. A magánembert éppúgy érdekelhetik, mint a bankokat, biztosítokat, múzeumokat, képtárat, kisebb-nagyobb vagyonnal rendelkező társaságokat, téveseket, vállalatokat.

A kiállító NSZK-beli Urbaschek Elektro-Dienst tervező és kivitelező cég védjegye jól cseng a magyar fülnék is: Hirschmann-termékeket, berendezéseket használ biztonságtechnikai rendszereihez. S ha még vesszük a múlt keserű tényét, nevezetesen, hogy Urbaschek úr nemigen kereskedhetett volna itt, Szegeden, úgy két esztendővel ezelőtt, minthogy termékei a COCOM-listán szerepeltek, nos, akkor bátran állítható, már csak kíváncsiságból is sokan megfordulnak a helyőrségi klubban.

Egyébként a jelenleg Magyarországon alkalmazott vagyonvédelmi eszközök — hallottam a megnyitón részt vevő szakemberektől — kétsébeesztően primitívek, kezdetlegesek. Még szerencse, hogy az egyre nagyobb méreteket öltő honi bűnözés in-

kább ösztönirányított, s még „nem termelődött ki” az intellektuális bűnözői réteg. Döreség volna hinni azonban, hogy a várva várt vállalkozói világban nem lesznek „kelendők” az ötletek, a szabadalmak, általában a vállalkozói tervek. S már most is jelzik a bűnügyi statisztikák: meredeken emelkednek a vagyon elleni bűncselekmények — ezek sem csökkennek a jövőben. A bankok, biztosítók biztonságát pedig fölösleges magyarázni. A vagyonvédelem, a vagyonbiztonság tehát közérdek, és az is lesz, persze, már saját zsebre.

A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság által rendezett kiállítás megnyitóján ott láttam az OTP, az Állami Biztosító igazgatóját, kereskedőket, s mint a rendezők mondták, értesítést kapott a püspöki hivatal, számos vállalat, tévesz, gmk. Hadd lássák minél többen a profi technikát. A biztonságnak természetesen ára is van, s azt ne kérdezzék tőlem, mibe kerül egy betöréscijelő panellakásajtó, vagy egy kocsiriasztó. Talán a ma kezdődő úgynevezett szakmai napokon részt vevő tárgyalópartnerek meg tudnak egyezni Urbaschek úrral...

A biztonságtechnikai kiállítás április 12-ig tekinthető meg naponta 10-től 18 óráig. Mellesleg Magyarország mi, szegediek szerencsétlenül először a technikai csodák látványában.

M. E.

SZOMSZÉDOLÓ

A „tűzhely” megközelítése

Bolyai János 1823 novemberében (Petőfi Sándor születési évében vagyunk!) Temesvárról hosszú levélben számolt be Marosvásárhelyt élő édesapjának, a polihisztor Bolyai Farkasnak kutatási eredményeiről. A tudománytörténeti jelentőségű levélből egy mondatot érdemes idézni: „... semmielőtt egy új, más világot teremtettem.” Már ekkor birtokában volt a nem euklideszi geometria gondolatának, amit később egységes rendszerbe foglalt. Később az apa jelentős matematikai műve, a Tentamen első kötetének végén, Appendix (Függelék) címmel jelent meg — ez a cím a nyomdászmaster, a felsővístai Káli Simon szüleménye volt, ugyanis Bolyai János a Scientia Spatii (A tér tudománya) címet írta föl kéziratára. Így Lobachevskij, Gauss és a többi nagy elmélet mellett előfutára volt a világtudománynak (hogy csak a lehető leglátványosabb „hasznosítását” említsük e műnek).

... Az erdélyi, romániai forradalom két kulcsvárosa, Temesvár és Marosvásárhely így kerül egymás mellé ezen dolgozatban, nemcsak az egyoldalú visszavetítés okán. A továbbiakban ugyanis jórészt Marosvásárhelyről lesz szó, melynek középkori neve Székelyvásárhely volt. Bolyai Farkast 1804 februárjában domáldi birtokán marosvásárhelyi diákküldöttség kereste föl azzal a kéréssel, hogy meghívja őt a kollégium matematika-, fizika- és kémia-tanszékeire, professzornak. Ez a kollégium akkor már 250 éves volt... Jelenleg Bolyai Farkas nevét viseli. A Kolozsvári Tudományegyetem, az erdélyi magyarság jelenlegi nagy reménye Bolyai Jánosról kapta nevét; rövid szóhasználatban Bolyai tudományegyetemként említik. Hasznosnak tartottam mindezt tisz-

tázni, mivel a magyarországi köz tudatban igencsak összekeveredik a két intézmény neve.

A továbbiakban a Marosvásárhely történetében beállt etnikai változásokról szólok, ezek ugyanis — meglátásom szerint — döntően hozzájárultak ahhoz, hogy a mai ellentétek véres összetűzésekké fajultak. Míg Bolyai Farkas idejében Marosvásárhely mintegy ötezer lakosú kisváros volt, nagyobb történelmi ugrással szemlélve fejlődését, a kiegyezés után, majd az első világháború előestéjére megsokszorozódott az itt élők lélekszáma. A környék erdeire alapozva, a faipar (-feldolgozás és bútorgyártás) vitte a prímet a munkahely-biztosítás terén. Trianon után közvetlenül 87 százalékból magyar, 7 százalékból román és 5 százalékból német volt a lakosság etnikai aránya. A román hatalomátvitel egyértelműen azzal járt, hogy az újonnan kinevezett tisztviselők a Kárpátokon túlról kerültek a városba. Mellettük a helyőrség, a hatalom minden új képviselője hasonló cipőben járt.

A kommunista rendszerváltás éveit óriási változást idéztek elő etnikai vonatkozásban a felső-Maros-völgye legfontosabb városában. Már Gheorghe Gheorghiu-Dej országása idején megkezdődött a magyar tan nyelvű iskolák lassú, észrevétlen lemorzsolása. Ezzel egyidejűleg mind több román tanárt helyeztek a városba. Az iparosítás úgyszintén jelentős román munkásréteget vonzott; e vonatkozásban is észlelhető a hatalom tudatos politikája.

A konduktór színre lépése után, a hetvenes években döntő lépések következtek. Marosvásárhelyt stratégiai fontosságú katonai központtá avaszták — ennek arányában

egyesen növekedett az ide kihe-lyezett tisztek, tiszthelyettesek, katonai mesterek száma. Családostul jöttek. A magyar orvosi egyetemet egy tollvonással katonaoorvos-képzővé léptették elő, és a tanárképző főiskolát is megfosztották addigi jellegétől. A város népszerű labdarúgó-egyesülete felvette az ASA (Hadsereg Klub) nevet — itt játszott évekig Bölöni László, az első romániai focista, aki elérte a 100. válogatottságot. E város esetében a „stratégiai fontosság” nem hibázik, ugyanis innen irányították az erdélyi magyarság legéletrevalóbb tömbje, a székelység elleni döntő etnikai támadást. Bár nincsenek kézzelfogható adataink (az úgynevezett hivatalos népszámlálás alkalmával egyértelműen manipuláltak), jelenleg a város lakosságát mintegy 170 ezer főre becsülik, s ez nagyjából fele-fele arányban oszlik meg a magyarok és románok között.

A „testvériség” jegyében felszámolás előtt álló magyar anyanyelvi oktatás jogaiba való visszaállítás ellen elsősorban a városba az utolsó 10-15 esztendője „áthelyezett” értelmiségiek tiltakoztak; ezt a légkört lovagolta meg a Vatra Romaneasca szervezet (melynek szó szerinti fordítása Román Tűzhelyt jelent). A posztstálinizmus ezen szerves terméke Erdélyt olyan zsákutcába terelne, melyből csak a katonai diktatúra vezetne — valahová...

Marosvásárhely további, fokozatos elrománosítása a bukott rendszer folyamatosan megvalósított terve lett volna... A zárt városba csak hivatalos, állami kihelyezés révén lehetett letelepedni: ily módon ellenőrizték az etnikai arányok alakulását.

A „tűzhely” azonban megközelíthető a „tér igaz tudománya” révén is; Európában már csak ez az egy út járható.

Pataki Sándor

Litvánok Szegeden

„A szeretet hangjain szólna”

Egle Vindasiené és férje, Algirdas Vindasius március 27-én indultak Magyarországra a litvániai Kaunas-ból, azzal a litván kórossal, mely e számukra válságos időkben „a szeretet hangjain szólna” beéneklő Magyarországot tájait. Tegnap, érkezésüket követően kérdeztem őket függetlenségük kikiáltott hazájuk jelenéről és reményeikről:

— Éppen indulásokat követően fordult válságossá az újabb szovjet csapatok bevonulásával hazátok sorsa. Közel egyhetes magyarországi tartózkodásotok alatt tudtátok-e követni a litvániai eseményeket?

— Minden este meghallgattuk a Szabad Európa Rádió adását, illetve tolmácsaink segítségével néztük a magyar és a jugoszláv televíziót. En megmondtam a többieknek — mondja Algirdas —, hogy talán otthon kellett volna maradnunk, hogy ha kell, segíthessünk, de a többiek meggyőztek arról, hogy turnénkkal is a független Litvániát szolgáljuk.

— Milyen ütlevelel éreztetek?

— Természetesen szovjet ütlevelel, bár az otthoniak közül már sokaknak van litván személyi igazolványa. Legközelebb litván ütlevelel szeretnénk jönni.

— Miként éltétek meg a függetlenség kikiáltásának napját?

— Mint mindenki Kau-

nasban, 11-én este pezsgőt bontottunk, s másnap is ünnepeztünk. Az idősebbek örömlükben gyakran sírva fakadtak, mert már nemigen remélték, hogy megélik ezt a napot.

— A litván forradalom meglehetősen békésen érte el célját. A szovjet csapatok jelenléte, majd későbbi akciói sem vezettek összetűzésekhez. Minek köszönhető ez?

— A litvánok befelé forduló, nyugodt, békészerető emberek. Biztosak voltunk abban, hogy az oroszok jelenlétükkel provokálni akarnak minket, hogy hasonló eseményekre kerülhessen sor, mint Karabahban, ezzel legalizálva ott-tartózkodásukat. Ezért is szeretnénk, ha minél több nemzet elismerne önálló és sérthetetlen államiségünket. Visszakérdeznék: szerinted Magyarország mikor teszi ezt meg?

Erre sajnos nem tudtam válaszolni. Azzal búcsúztunk, hogy vér nélküli jövőt és jó szereplést kívántam nekik ma este, mikor hét órakor a JATE aulájában felcsendülnek a litván dallamok, amelyek ezután — hitük szerint — szabadon szárnyalhatnak.

(Tegnap reggelre, a tiltalom ellenére Litvániában maradt tudósítokat is kiutasították a független ország területéről a szovjet hatóságok...)

(varga)